

2.2 Demografický vývoj

2.2.1 Počet obyvatel

K 31. 12. 2005 žilo na území Zlínského kraje 590 142 obyvatel. Zlínský kraj je **počtem obyvatel** na osmém místě v rámci České republiky. Od roku 1994 se počet obyvatel Zlínského kraje každoročně snižoval. Proti roku 2000 byl v roce 2005 nižší o 7,8 %. Ke snížení došlo ve všech ORP, kromě správního obvodu Holešov (zvýšení o 45 osob) a Vizovice (zvýšení o 131 osob). Největší úbytek obyvatelstva byl ve správním obvodě Zlín o 1 916 osob, to je o 1,9 %.

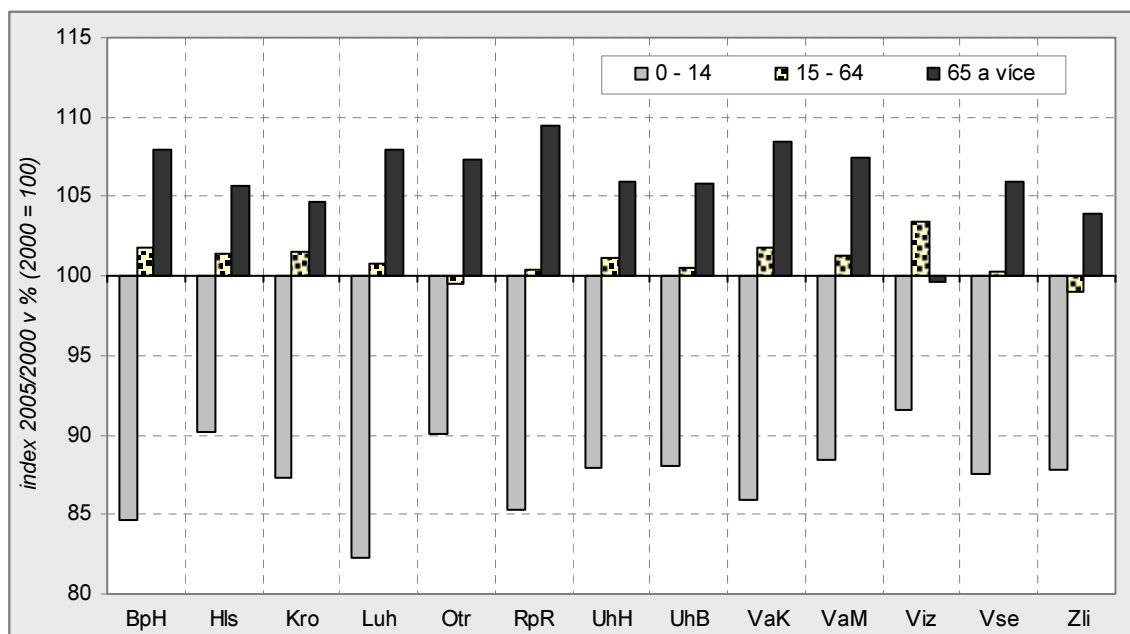
Tab. 2.2.1.1 Počet obyvatel a věková struktura obyvatelstva podle SO ORP k 31. 12.

	2000 ¹⁾					2005					Index 2005/2000
	celkem	podíl (%)				celkem	podíl (%)				
		žen	0-14 let	15-64 let	65 a více let		žen	0-14 let	15-64 let	65 a více let	
Zlínský kraj	595 023	51,3	16,6	69,7	13,7	590 142	51,3	14,7	70,7	14,6	99,2
v tom správní obvody:											
Bystřice pod Hostýnem	16 014	51,3	16,9	69,6	13,5	15 971	51,3	14,3	71,0	14,6	99,7
Holešov	21 596	51,4	16,5	69,1	14,4	21 641	51,2	14,8	70,0	15,2	100,2
Kroměříž	70 195	51,5	16,4	69,8	13,8	69 952	51,5	14,3	71,2	14,5	99,7
Luhačovice	19 859	51,0	17,3	69,2	13,5	19 567	51,0	14,5	70,8	14,8	98,5
Otrokovice	35 290	50,7	15,9	71,6	12,5	34 947	50,8	14,4	72,0	13,5	99,0
Rožnov pod Radhoštěm	35 642	50,8	17,0	70,2	12,8	35 259	51,1	14,7	71,2	14,1	98,9
Uherské Hradiště	90 281	51,5	16,3	69,9	13,8	89 986	51,4	14,4	70,9	14,7	99,7
Uherský Brod	54 238	50,8	17,0	68,9	14,1	53 759	50,8	15,1	69,8	15,1	99,1
Valašské Klobouky	24 184	50,4	20,0	67,2	12,9	24 055	50,4	17,3	68,7	14,0	99,5
Valašské Meziříčí	42 021	51,3	17,5	70,1	12,5	41 946	51,1	15,5	71,1	13,4	99,8
Vizovice	16 089	51,0	17,7	69,5	12,8	16 220	51,2	16,1	71,3	12,6	100,8
Vsetín	68 683	50,8	17,3	69,9	12,7	67 824	51,0	15,4	71,0	13,7	98,7
Zlín	100 931	52,0	15,0	69,7	15,3	99 015	52,1	13,4	70,4	16,2	98,1

¹⁾ stav k 1. 1. 2001 (počet obyvatel zpětně bilancován podle výsledků SLDB 2001)

Kromě snižování počtu obyvatel je dalším znakem demografického vývoje posledních let stárnutí obyvatelstva. V roce 2000 tvořily děti do 15 let 16,6 % všeho obyvatelstva kraje, v roce 2005 došlo k úbytku podílu **dětí** o 1,9 procentního bodu, to je o 12 261 osob.

Graf 2.2.1.1 Změna počtu obyvatel v SO ORP podle základních věkových skupin v letech 2000 - 2005

Podíl osob v **produktivním věku** (15 – 64 let) se v rozmezí let 2000 až 2005 zvýšil o 1 procentní bod. Z ekonomického hlediska jde pravděpodobně o nejpříznivější strukturu obyvatel, protože se v produktivním věku nacházejí silné demografické ročníky dvou populačních vln (50. a 70. léta).

Stárnutí obyvatelstva se projevuje v nárůstu počtu obyvatel v **poproduktivním věku** (nad 64 let). Od roku 2000 se podíl obyvatel v poproduktivním věku ve Zlínském kraji zvýšil o 0,9 procentního bodu.

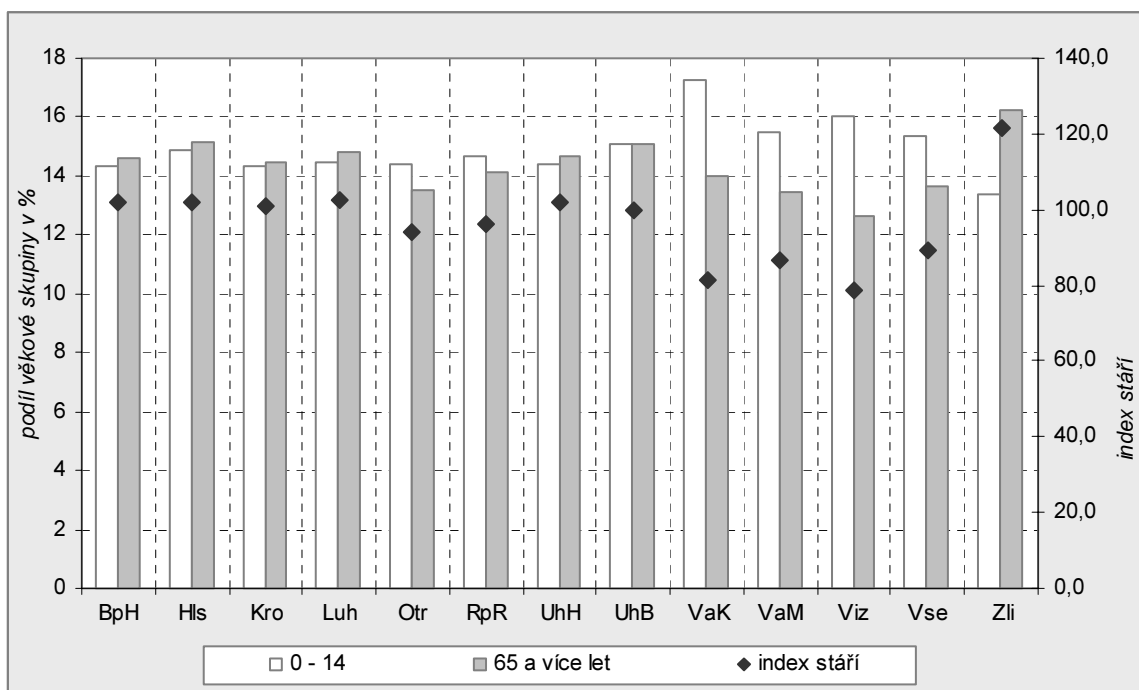
Největší pokles dětské složky obyvatelstva od roku 2000 byl zaznamenán ve správním obvodě Valašské Klobouky (2,7 proc. bodu) a ve správním obvodě Bystřice pod Hostýnem (2,6 proc. bodu). Naopak, nejméně dětí ubylo ve správním obvodě Otrokovice (1,4 proc. bodu).

Nejvíce osob v produktivním věku přibylo od roku 2000 ve správních obvodech Vizovice (1,8 proc. bodu), Luhačovice (1,6 proc. bodu) a Valašské Klobouky (1,6 proc. bodu). Nejnižší nárůst byl ve správním obvodě Otrokovice (0,4 proc. bodu).

Jediný správní obvod, ve kterém došlo oproti roku 2000 k poklesu podílu osob v poproduktivním věku byl správní obvod Vizovice (pokles o 0,2 proc. bodu). Ve všech ostatních správních obvodech podíl osob ve věku nad 64 let vzrostl, nejvíce ve správním obvodě Rožnov pod Radhoštěm (1,4 proc. bodu) a Luhačovice (1,3 proc. bodu)

Správním obvodem s nejnižším podílem dětské složky obyvatelstva a nejvyšším podílem osob v poproduktivním věku je správní obvod Zlín.

Graf 2.2.1.2 Podíly základních věkových skupin a index stáří v SO ORP k 31. 12. 2005

2.2.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku, vzdělání, rodinného stavu a náboženského vyznání

Ve Zlínském kraji žije více žen než mužů. V roce 2005 byl jejich podíl na celkovém počtu obyvatel 51,3 %. **Průměrný věk** obyvatel kraje se od roku 2000 zvýšil o 1,5 let. V roce 2005 byl průměrný věk ve Zlínském kraji 39,9 let. Nejvyšší průměrný věk byl ve správním obvodě Zlín 41,2 let. Vyšší než průměr zaznamenal i správní obvod Holešov, Kroměříž a Uherské Hradiště. Nejnižší průměrný věk obyvatel byl ve správním obvodě Valašské Klobouky 38,2 let.

Index stáří dosáhl v roce 2005 ve Zlínském kraji hodnotu 99,4, od roku 2000 vzrostl o 16,5. Hodnota tohoto ukazatele je ovlivněná především nízkou porodností a prodlužováním lidského života. Nejvyšší index stáří byl v roce 2005 ve správním obvodě Zlín (121,3) a nejnižší ve správním obvodě Vizovice (78,7).

Index ekonomického zatížení se ve Zlínském kraji snížil. Zatímco v roce 2000 připadalo na 100 osob v produktivním věku 43 osob v předproduktivním a poproduktivním věku, v roce 2005 jich bylo už jenom 41. Snížení indexu ekonomického zatížení je způsobeno na jedné straně tím, že se rodí méně dětí, na straně druhé tím, že se do produktivního věku dostaly silné populační ročníky z 50. a 70. let.

Tab. 2.2.2.1 Charakteristiky věkové struktury obyvatelstva podle SO ORP

	Průměrný věk		Index stáří		Index závislosti I.		Index závislosti II.		Index ekonomického zatížení	
	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
Zlínský kraj	38,4	39,9	82,9	99,4	23,7	20,7	19,6	20,6	43,3	41,4
v tom správní obvody:										
Bystřice pod Hostýnem	38,2	39,9	80,7	102,0	24,1	20,2	19,5	20,6	43,6	40,8
Holešov	38,6	40,0	88,0	102,1	23,9	21,2	21,0	21,7	44,9	42,9
Kroměříž	38,5	40,1	84,6	101,0	23,4	20,1	19,8	20,4	43,2	40,5
Luhačovice	37,8	39,7	79,4	102,3	24,9	20,4	19,7	20,9	44,6	41,3
Otrokovice	38,1	39,9	78,2	93,9	22,2	20,0	17,3	18,8	39,5	38,8
Rožnov pod Radhoštěm	37,9	39,8	74,7	96,3	24,2	20,6	18,1	19,9	42,3	40,5
Uherské Hradiště	38,5	40,0	84,8	101,7	23,4	20,3	19,8	20,7	43,3	41,0
Uherský Brod	38,3	39,8	84,7	99,8	24,2	21,6	20,5	21,6	44,7	43,2
Valašské Klobouky	36,5	38,2	64,4	81,2	29,6	25,1	19,1	20,4	48,7	45,5
Valašské Meziříčí	37,8	39,1	72,9	86,8	24,4	21,8	17,8	18,9	42,2	40,7
Vizovice	37,3	38,4	73,7	78,7	25,2	22,5	18,6	17,7	43,8	40,2
Vsetín	37,7	39,3	73,9	89,0	24,7	21,7	18,3	19,3	42,9	40,9
Zlín	39,8	41,2	103,7	121,3	21,3	19,0	22,1	23,1	43,4	42,1

Index stáří - počet osob ve věku 65 let a starších na 100 dětí ve věku 0-14 let

Index závislosti I. - počet dětí ve věku 0-14 let na 100 osob ve věku 15-64 let

Index závislosti II. - počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15-64 let

Index ekonom. zatížení - počet dětí ve věku 0-14 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15-64 let

Nejnižší index ekonomického zatížení byl v roce 2005 ve správním obvodě Otrokovice (38,8), který je správním obvodem s nejnižším podílem osob v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel obvodu.

Nad krajským průměrem byl index ekonomického zatížení ve správním obvodě Valašské Klobouky (45,5), Uherský Brod (43,2), Holešov (42,9) a Zlín (42,1).

Vlivem nízké porodnosti se ve Zlínském kraji od roku 2000 snížil **index závislosti I.** (počet dětí ve věku 0 až 14 let na 100 osob ve věku 15 – 64 let) a naopak, vlivem prodloužení lidského života se zvýšil **index závislosti II.** (počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 – 64 let).

V roce 2001 provedl Český statistický úřad sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Na základě tohoto sčítání bylo ve Zlínském kraji v roce 2001 z celkového počtu osob starších 24 let 21,2 % osob se základním a neukončeným vzděláním, 42,6 % osob vyučených a středně odborně vzdělaných bez maturity, 25,0 % osob mělo úplné střední vzdělání s maturitou, 1,1 % osob mělo vyšší odborné vzdělání a 8,9 % osob mělo vysokoškolské vzdělání.

Vzdělanostní úroveň obyvatel jednotlivých správních obvodů je odlišná, úzce souvisí s nabídkou škol a možností uplatnění v praxi. Nejvíce osob s vysokoškolským vzděláním nebo vyšším odborným vzděláním je ve správním obvodě Zlín. Procento vysokoškoláků zde přesahuje krajský průměr o 3,5 procentního bodu. Další správní obvod, kde je podíl vysokoškolsky vzdělaných osob vyšší než je krajský průměr, jsou správní obvody Rožnov pod Radhoštěm (10,3 %), Valašské Meziříčí (9,2 %) a Kroměříž (9,1 %). U těchto správních obvodů byl i podíl absolventů středních škol s maturitou nad krajským průměrem.

Správní obvod s nejnižší úrovní vzdělání je správní obvod Valašské Klobouky, kde je i nejvyšší podíl osob se základním vzděláním včetně neukončeného.

Také **rodinný stav** obyvatelstva byl zjišťován při sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001. V populaci 15 a více let bylo v roce 2001 ve Zlínském kraji 26,0 % svobodných osob, 57,3 % osob vdaných nebo ženatých, 7,2 % osob bylo rozvedených a 9,2 % osob bylo ovdovělých. Odrazem změny postoje mladých lidí k manželství je i zvýšení podílu svobodných osob oproti výsledkům ze sčítání v roce 1991, zvýšil se i podíl rozvedených osob v kraji.

Tab. 2.2.2.2 Vzdelanostní struktura obyvatel ve věku 25 a více let podle SO ORP v roce 2001

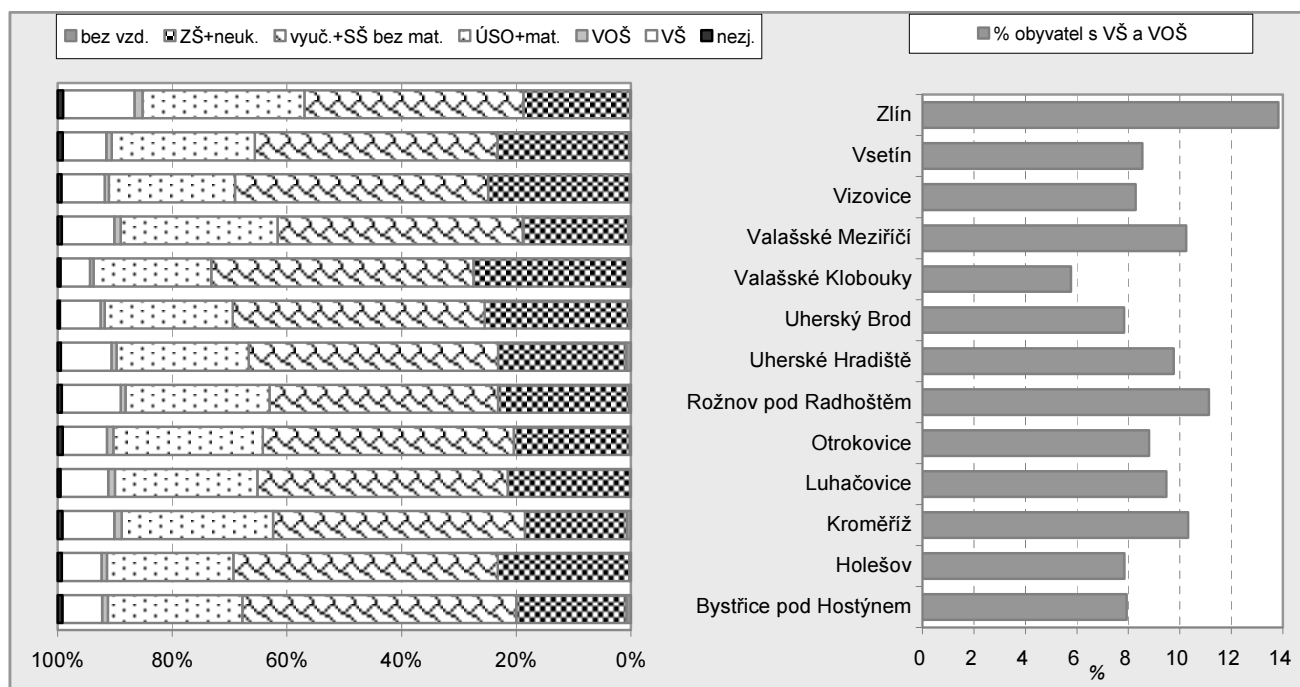
Zdroj: SLDB 2001

	Počet obyvatel ve věku 25 let a více	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)					
		základní a neukončené	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou a nástavbové	vyšší odborné	vysokoškolské včetně vědecké přípravy	bez vzdělání
Zlínský kraj	405 198	21,2	42,6	25,0	1,1	8,9	0,5
v tom správní obvody:							
Bystřice pod Hostýnem	10 860	19,2	47,8	23,4	1,0	6,9	0,8
Holešov	14 709	22,9	46,1	22,1	0,9	6,9	0,3
Kroměříž	47 885	17,7	43,9	26,4	1,2	9,1	0,8
Luhačovice	13 191	21,4	43,6	24,8	1,2	8,3	0,2
Otrokovice	24 269	20,2	43,7	26,1	1,1	7,8	0,2
Rožnov pod Radhoštěm	24 203	22,8	39,8	25,1	0,8	10,3	0,4
Uherské Hradiště	61 785	22,3	43,5	23,0	0,9	8,8	0,9
Uherský Brod	36 550	25,2	43,9	22,3	0,8	7,1	0,4
Valašské Klobouky	15 628	27,0	45,7	20,5	0,6	5,1	0,5
Valašské Meziříčí	28 391	18,3	42,8	27,3	1,1	9,2	0,5
Vizovice	10 697	24,7	44,1	22,0	0,8	7,5	0,3
Vsetín	46 143	22,9	42,3	24,9	1,0	7,6	0,4
Zlín	70 887	18,6	38,2	28,2	1,4	12,4	0,2

Největší podíl svobodných osob na populaci osob starších 14 let je ve správním obvodu Vsetín (27,6 %), nejnižší ve správním obvodu Otrokovice (24,9 %). Správní obvod Valašské Klobouky je obvodem s nejvyšším procentem vdaných/ženatých osob a zároveň je zde nejnižší podíl osob rozvedených.

Při SLDB v roce 2001 se v kraji k **náboženskému vyznání** hlásilo až 55,2 % obyvatelstva kraje. Správní obvod s nejvyšším podílem věřícího obyvatelstva byl správní obvod Valašské Klobouky (84,4 %) a Uherský Brod (72,1 %). Pouze ve třech správních obvodech byl podíl osob bez vyznání vyšší než věřících. Byly to správní obvody Otrokovice (53,3 %), Kroměříž (51,6 %) a Zlín (46,1 %). Nejvíce věřících v kraji, ale i v jednotlivých správních obvodech, se hlásilo k Církvi římskokatolické (48,9 %).

Graf 2.2.2.1 Obyvatelstvo ve věku 25 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání v SO ORP v roce 2001

2.2.3 Základní demografické události

Změny v reprodukčním chování mladých lidí výrazně ovlivnily počet narozených dětí. Pro mladé lidi už není prioritou založit rodinu, mít děti. Plánování rodiny se přesouvá do pozdějšího věku.

Ve Zlínském kraji se od roku 2001 do roku 2005 každoročně narodilo méně dětí, než zemřelo lidí. Dochází k úbytku obyvatel přirozenou měnou, i když v roce 2005 došlo k nárůstu **živě narozených** dětí proti předchozímu roku.

Tab. 2.2.3.1 Živě narození podle SO ORP v letech 2001 – 2005 (roční průměry)

	Celkem	z toho (%)				v tom věk matky (%)				na 1 000 obyv.
		rodinný stav matky			1. pořadí narození	do 20 let	20-24 let	25-29 let	30 a více let	
		svo- bodná	vdaná	rozve- dená						
Zlínský kraj	5 280	13,5	82,1	4,2	47,1	2,4	20,9	46,4	30,3	8,9
v tom správní obvody:										
Bystřice pod Hostýnem	127	13,3	82,3	4,1	48,0	2,4	22,8	47,7	27,2	8,0
Holešov	201	12,2	84,3	3,0	49,1	2,9	24,2	45,9	27,0	9,3
Kroměříž	601	18,2	75,7	5,9	47,3	2,9	22,8	46,0	28,3	8,6
Luhačovice	169	9,8	88,4	1,7	46,9	1,7	23,6	47,2	27,6	8,6
Otrokovice	331	14,9	80,2	4,7	50,9	2,4	21,9	46,8	28,9	9,4
Rožnov pod Radhoštěm	302	15,8	79,2	4,8	48,7	2,1	20,0	46,6	31,3	8,6
Uherské Hradiště	795	11,1	85,2	3,4	47,1	2,7	19,8	47,5	30,0	8,8
Uherský Brod	468	10,3	85,8	3,8	44,1	2,2	23,1	45,5	29,2	8,7
Valašské Klobouky	228	8,5	89,5	1,8	40,9	2,3	25,2	43,6	28,9	9,4
Valašské Meziříčí	397	15,7	79,3	4,8	44,2	3,0	21,4	44,8	30,8	9,4
Vizovice	157	9,4	86,4	4,1	45,9	1,7	20,7	47,8	29,8	9,8
Vsetín	625	16,7	78,5	4,5	45,7	3,4	22,4	43,9	30,3	9,2
Zlín	878	12,8	82,5	4,5	50,3	1,3	15,4	48,6	34,7	8,8

V roce 2005 se ve Zlínském kraji narodilo 5 670 dětí. Nárůst počtu dětí byl očekáván, protože se do věku nejvyšší plodnosti dostaly silné populační ročníky ze 70. let.

V průměru nejvíce dětí se za období let 2001 až 2005 v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu narodilo ve správním obvodě Vizovice, nejméně ve správním obvodě Bystřice pod Hostýnem.

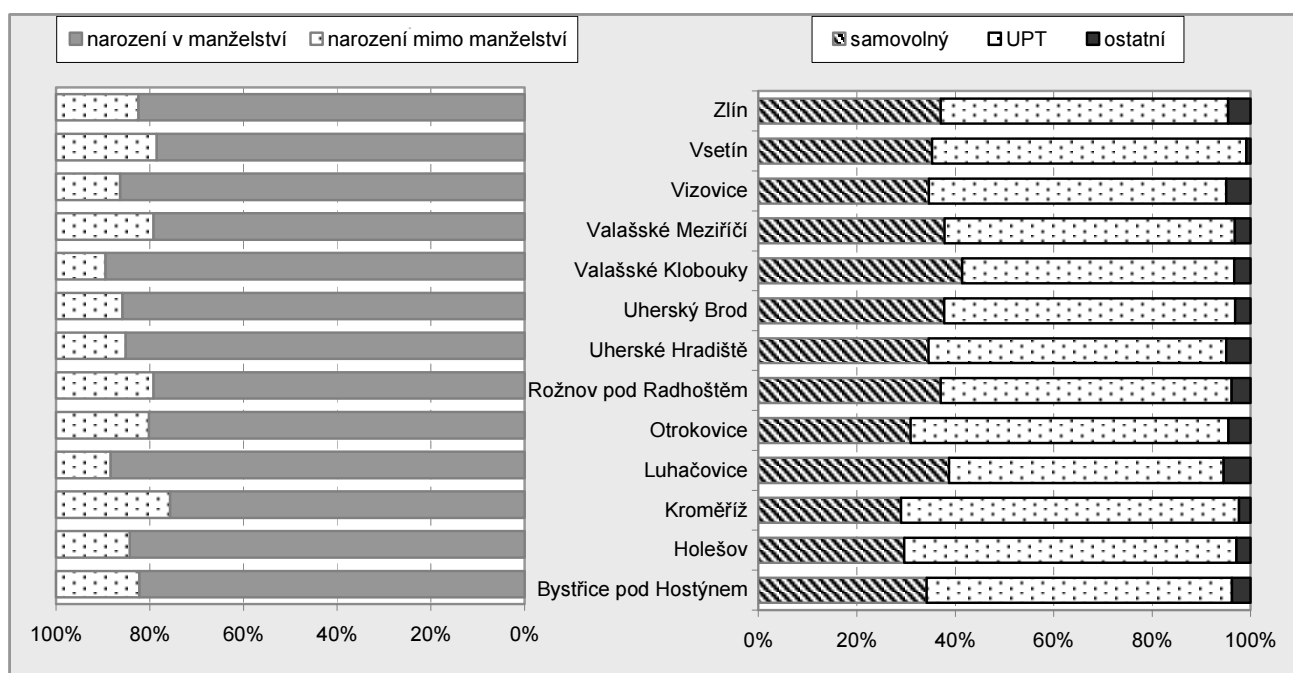
Pro mladé lidi je charakteristický odklad narození dítěte do pozdějšího věku. Zatímco v roce 2001 se 2,8 % dětí narodilo ženám do 20 let, v roce 2005 to bylo už jenom 1,9 % narozených dětí. Nejvyšší nárůst oproti roku 2001 byl u dětí narozených matkám nad 30 let. V roce 2001 se 23,7 % dětí narodilo matkám ve věku nad 30 let, v roce 2005 to bylo 37,0 %.

V roce 2005 se nejvíce dětí matkám do 20 let narodilo ve správním obvodě Valašské Meziříčí. Nejvíce rodiček starších 30 let bylo po celé období let 2001 až 2005 ve správním obvodě Zlín.

Pokles sňatečnosti se projevil i ve zvýšeném podílu dětí narozených **mimo manželství**. Ve Zlínském kraji se v roce 2001 narodilo až 85,7 % dětí v manželství. V roce 2005 jejich podíl klesl na 78,5 %. Děti narozených mimo manželství přibývá, ale ve srovnání s jinými kraji republiky je podíl dětí narozených mimo manželství ve Zlínském kraji nejnižší.

Nejvíce dětí narozených v manželství bylo ve správním obvodě Valašské Klobouky, kde je nejvyšší podíl věřícího obyvatelstva. V průměru let 2001 až 2005 bylo nejvíce dětí narozených mimo manželství ve správním obvodě Kroměříž (24,3 %).

Graf 2.2.3.1 Živě narození v manželství a mimo manželství a potraty podle druhů v SO ORP (průměr 2001 – 2005)

Pro Zlínský kraj je charakteristická nízká potratovost (počet potratů na 1 000 obyvatel středního stavu). V roce 2005 dosáhla hodnoty 3,2 promile, což byla po Pardubickém kraji druhá nejnižší hodnota v rámci republiky.

Počet potratů od 90. let 20. století klesá, především díky lepší dostupnosti antikoncepce. Ve sledovaném období let 2001 – 2005 došlo k výraznému snížení zejména počtu umělých přerušení těhotenství (UPT). Zatímco v roce 2001 umělá přerušení těhotenství tvořila 61,2 % všech potratů, v roce 2005 byl jejich podíl 57,7 %.

Tab. 2.2.3.2 Potraty podle SO ORP v letech 2001 – 2005 (roční průměry)

	Celkem	z toho (%)		Potraty		Podíl UPT žen do 20 let na celkovém počtu UPT (%)
		samovolné potraty	umělá přerušení těhotenství (UPT)	na 1 000 obyv.	na 100 živě narozených	
Zlínský kraj	2 030	35,0	61,5	3,4	38,5	9,3
v tom správní obvody:						
Bystřice pod Hostýnem	47	34,2	62,0	3,0	37,2	11,6
Holešov	76	29,7	67,5	3,5	37,8	10,9
Kroměříž	246	29,0	68,7	3,5	40,9	10,0
Luhačovice	62	38,7	55,8	3,1	36,7	8,7
Otrokovice	137	30,9	64,6	3,9	41,5	7,7
Rožnov pod Radhoštěm	115	37,0	59,2	3,3	37,9	12,4
Uherské Hradiště	316	34,6	60,4	3,5	39,8	7,9
Uherský Brod	147	37,8	59,1	2,7	31,5	7,1
Valašské Klobouky	72	41,4	55,3	3,0	31,5	12,1
Valašské Meziříčí	150	37,8	59,0	3,6	37,7	7,7
Vizovice	57	34,6	60,4	3,5	36,0	7,0
Vsetín	241	35,3	63,9	3,5	38,6	10,6
Zlín	364	37,0	58,4	3,6	41,5	9,3

V průměru let 2001 až 2005 bylo nejvyšší procento umělých přerušení těhotenství ve správním obvodě Kroměříž (68,7 %), nejnižší ve správním obvodě Valašské Klobouky (55,3 %).

V posledních letech se zvýšil podíl samovolných potratů. V roce 2001 jich bylo na celkovém počtu potratů 31,3 %, v roce 2005 už 38,5 %. Zvyšování počtu samovolných potratů úzce souvisí s přesouváním mateřství do vyššího věku, což s sebou nese větší zdravotní rizika.

V průměru let 2001 až 2005 bylo nejvíce potratů v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu ve správním obvodě Otrokovice (3,9), nejméně ve správním obvodě Uherský Brod (2,7).

Potratový index (počet potratů na 100 živě narozených dětí) za období let 2001 až 2005 klesl, v roce 2005 připadlo ve Zlínském kraji na 100 živě narozených dětí 33 potratů. Potratový index byl v průměru let 2001 – 2005 nejvyšší ve správním obvodě Otrokovice a Zlín (41,5 potratů na 100 živě narozených dětí) a nejnižší ve správním obvodě Uherský Brod a Valašské Klobouky (31,5 potratů na 100 živě narozených dětí).

V roce 2005 byl nejvyšší podíl UPT u žen do 20 let na celkovém počtu UPT ve správním obvodě Luhačovice (14,8 %), nejnižší ve správním obvodě Bystřice pod Hostýnem (4,0 %).

Podíváme-li se na průměr let 2001 až 2005, nejvíce žen do 20 let ukončilo svoje těhotenství UPT ve správním obvodě Rožnov pod Radhoštěm (12,4 %), nejméně bylo žen do 20 let ve správním obvodě Vizovice (7,0 %).

Tab. 2.2.3.3 Zemřelí podle SO ORP v letech 2001 – 2005 (roční průměry)

	Celkem	z toho (%)						Zemřelí na 1 000 obyv.	Novorozencká úmrtnost (‰)	kojenecká úmrtnost (‰)
		1-14 let	15-39 let	40-59 let	60-69 let	70-79 let	80 a více let			
Zlínský kraj	6 092	0,2	3,0	15,1	15,6	29,8	36,0	10,3	2,0	3,2
v tom správní obvody:										
Bystřice pod Hostýnem	154	0,3	4,0	16,5	17,7	31,5	29,7	9,6	3,1	3,1
Holešov	245	0,3	3,4	13,2	13,7	29,7	39,2	11,4	4,0	6,0
Kroměříž	756	0,2	3,0	14,9	15,2	30,1	36,3	10,8	2,7	4,0
Luhačovice	175	0,0	3,2	14,5	16,4	31,4	34,5	8,9	0,0	0,0
Otrokovice	319	0,4	3,1	17,8	17,1	28,9	32,3	9,0	0,6	3,0
Rožnov pod Radhoštěm	329	0,1	2,8	15,6	16,5	31,0	33,7	9,3	2,6	4,0
Uherské Hradiště	932	0,5	2,8	14,1	15,9	29,8	36,5	10,4	2,3	3,3
Uherský Brod	592	0,3	2,9	14,4	14,3	31,0	36,9	10,9	0,9	2,1
Valašské Klobouky	261	0,2	3,6	16,2	16,9	27,9	34,9	10,8	1,8	3,5
Valašské Meziříčí	430	0,0	3,1	15,3	15,3	29,7	36,1	10,2	2,5	4,5
Vizovice	163	0,2	2,3	17,5	14,8	31,0	33,8	10,2	2,5	3,8
Vsetín	687	0,1	3,6	16,6	17,6	29,1	32,8	10,1	2,6	2,9
Zlín	1 049	0,0	2,4	14,5	14,1	29,0	39,8	10,5	1,4	2,5

Druhým základním ukazatelem demografického chování obyvatelstva je **úmrtnost**. V roce 2005 zemřelo ve Zlínském kraji 6 265 osob, více než se narodilo dětí. Jedním z charakteristik úmrtnosti je **hrubá míra úmrtnosti** (počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu). V roce 2005 byla hrubá míra úmrtnosti ve Zlínském kraji 10,6 promile, což bylo více než celorepublikový průměr (10,5 promile). Nejvyšší hrubá míra úmrtnosti v průměru za roky 2001 až 2005 byla ve správním obvodě Holešov, nejnižší ve správním obvodě Luhačovice.

Novorozencká úmrtnost byla v období let 2001 až 2005 nižší než celorepubliková (výjimka rok 2003). Co se týče novorozencké i **kojenecké úmrtnosti**, patří Zlínský kraj mezi kraje s nejnižší hodnotou.

Ukazatel hrubé míry úmrtnosti je ovlivněn věkovou strukturou populace, jeho vypovídající schopnost není příliš vysoká. Aby se vyloučil vliv věkové struktury, statistika používá metodu tzv. přímé standardizace, tj. přepočítává stavy skutečně zemřelých na daném území na věkovou strukturu České republiky.

Za období let 2001 – 2005 byla **standardizovaná míra úmrtnosti** ve Zlínském kraji 10,4 promile, oproti předchozímu období let 1996 – 2000 klesla. Správní obvod, kde byla nejvyšší standardizovaná míra úmrtnosti za období 2001 – 2005 byl správní obvod Valašské Klobouky (11,8 promile). Správní obvod s nejnižší standardizovanou mírou úmrtnosti byl správní obvod Luhačovice (9,3 promile).

Srovnáním standardizované míry úmrtnosti za období let 1996 – 2000 a 2001 – 2005 je patrné, že standardizovaná míra úmrtnosti téměř ve všech správních obvodech Zlínského kraje klesla nebo se jenom

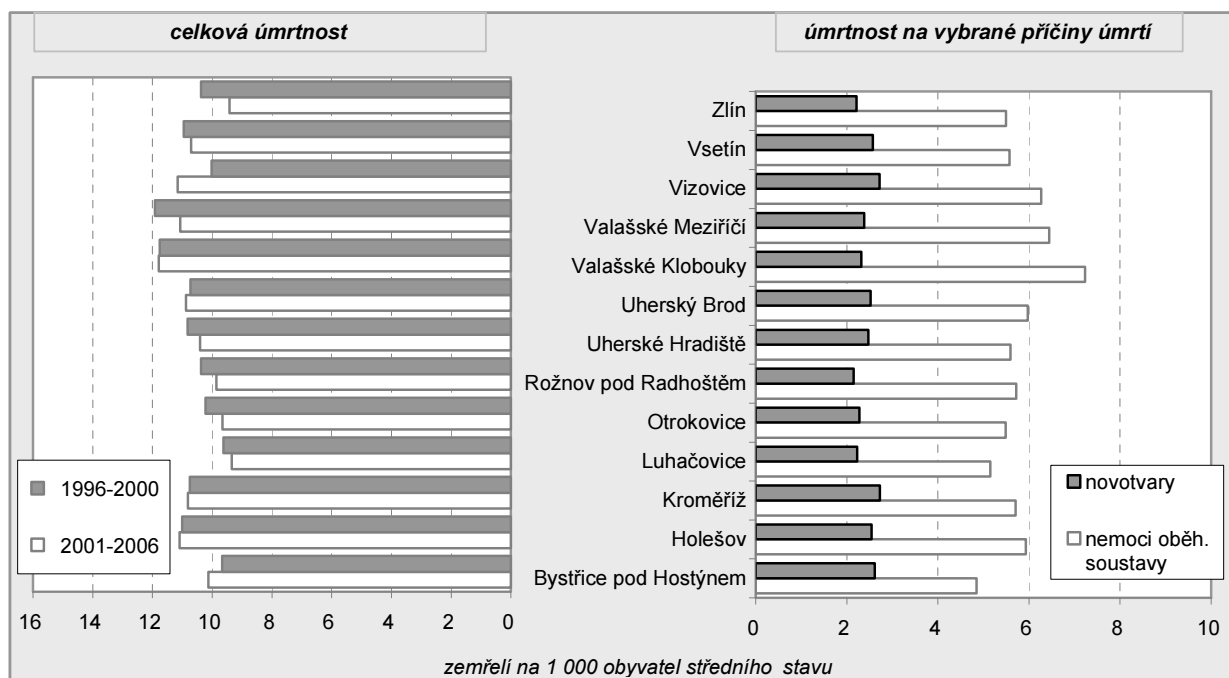
nepatrně zvýšila. Výjimkou byl správní obvod Vizovice, kde standardizovaná míra úmrtnosti vzrostla z 10,0 promile na 11,2 promile.

Tab. 2.2.3.4 Standardizovaná míra úmrtnosti podle SO ORP

	Standardizovaná míra úmrtnosti		Standardizovaná míra úmrtnosti na novotvary		Standardizovaná míra úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy	
	1996-2000	2001-2005	1996-2000	2001-2005	1996-2000	2001-2005
Zlínský kraj	10,7	10,4	2,4	2,4	6,2	5,7
v tom správní obvody:						
Bystřice pod Hostýnem	9,7	10,1	2,2	2,6	5,5	4,8
Holešov	11,0	11,1	2,3	2,5	6,5	5,9
Kroměříž	10,7	10,8	2,4	2,7	6,2	5,7
Luhačovice	9,6	9,3	2,5	2,2	5,7	5,1
Otrokovice	10,2	9,7	2,5	2,3	5,7	5,5
Rožnov pod Radhoštěm	10,4	9,9	2,4	2,2	5,9	5,7
Uherské Hradiště	10,8	10,4	2,4	2,5	6,3	5,6
Uherský Brod	10,7	10,9	2,5	2,5	6,4	6,0
Valašské Klobouky	11,8	11,8	2,3	2,3	7,4	7,2
Valašské Meziříčí	11,9	11,1	2,8	2,4	6,9	6,4
Vizovice	10,0	11,2	2,3	2,7	5,9	6,3
Vsetín	11,0	10,7	2,6	2,6	6,0	5,6
Zlín	10,4	9,4	2,3	2,2	6,2	5,5

Nejvíce lidí jak v celé České republice, tak i ve Zlínském kraji umírá na **nemoci oběhové soustavy** a na novotvary. Standardizovaná míra úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy se ve Zlínském kraji oproti období let 1996 – 2000 snížila z 6,2 promile na 5,7 promile. Snížení bylo ve všech správních obvodech, kromě správního obvodu Vizovice, kde standardizovaná míra úmrtnosti vzrostla z 5,9 promile (období 1996 až 2000) na 6,3 promile (období 2001 až 2005).

Graf 2.2.3.2 Standardizovaná míra úmrtnosti v letech 1996 – 2000 a 2001 – 2005, standardizovaná úmrtnost na nemoci oběhové soustavy a novotvary v letech 2001 – 2005 v SO ORP

Nejvyšší standardizovaná míra úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy byla zaznamenána ve správním obvodu Valašské Klobouky (7,2 promile) a nejnižší ve správním obvodu Bystřice pod Hostýnem (4,8 promile).

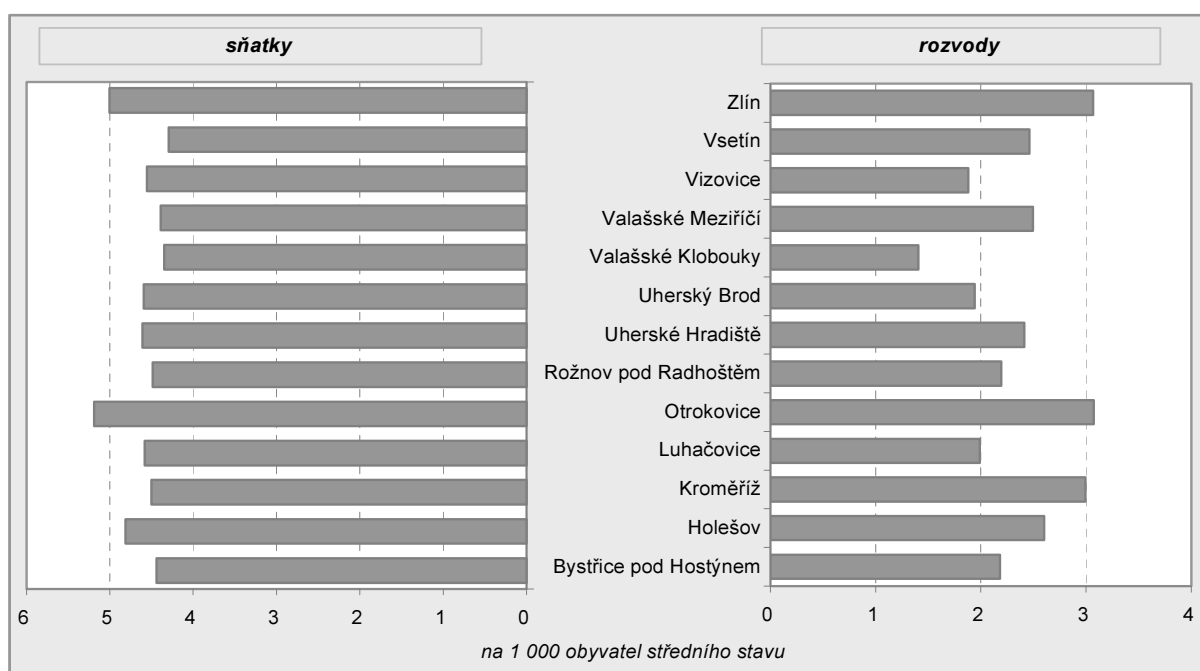
Srovnáme-li standardizovanou míru úmrtnosti na novotvary za období let 2001 – 2005 s předchozími 5 roky, ve správních obvodech Luhačovice, Otrokovice, Valašské Meziříčí a Zlín došlo k jejímu zvýšení. Nejvíce lidí na novotvary zemřelo ve správním obvodu Kroměříž a Vizovice.

Tab. 2.2.3.5 Sňatky a rozvody podle SO ORP v letech 2001 – 2005 (roční průměry)

	Sňatky				Rozvody					
	celkem	na 1 000 obyv.	snoubenci do 25 let (%)		celkem	na 1 000 obyv.	v tom podle délky trvání manželství (%)			
			ženichové	nevěsty			0-4 roky	5-9 let	10-14 let	15 a více let
Zlínský kraj	2 741	4,6	18,9	38,8	1 491	2,5	17,4	20,8	21,3	40,5
v tom správní obvody:										
Bystřice pod Hostýnem	71	4,4	14,1	37,0	35	2,2	16,1	23,0	21,8	39,1
Holešov	104	4,8	22,1	39,8	56	2,6	19,6	17,4	24,9	38,1
Kroměříž	315	4,5	18,0	37,7	210	3,0	16,4	21,4	21,7	40,5
Luhačovice	90	4,6	22,4	44,6	39	2,0	20,9	19,9	18,4	40,8
Otrokovice	183	5,2	18,6	33,5	108	3,1	21,4	18,9	21,1	38,6
Rožnov pod Radhoštěm	158	4,5	17,3	35,4	77	2,2	15,2	18,3	17,6	48,8
Uherské Hradiště	415	4,6	19,5	40,7	217	2,4	17,1	20,0	22,9	40,0
Uherský Brod	248	4,6	23,8	47,2	105	1,9	15,2	25,1	23,2	36,4
Valašské Klobouky	105	4,3	27,4	54,9	34	1,4	18,8	24,1	18,2	38,8
Valašské Meziříčí	184	4,4	17,6	38,3	105	2,5	14,7	19,7	23,3	42,4
Vizovice	73	4,6	21,3	43,7	30	1,9	21,2	20,5	17,9	40,4
Vsetín	293	4,3	21,0	41,4	168	2,5	17,9	19,6	20,2	42,3
Zlín	501	5,0	13,8	30,6	307	3,1	17,9	22,0	20,4	39,7

Po roce 1989 došlo také ke změnám ve vývoji **sňatečnosti**. Počet sňatků výrazně poklesl. V roce 2003 bylo ve Zlínském kraji uzavřeno nejméně sňatků od roku 2001. Po roce 2003 se počet sňatků ve Zlínském kraji zvýšil, v roce 2005 bylo ve Zlínském kraji uzavřeno 2 804 sňatků. V roce 2005 byla **hrubá míra sňatečnosti** (počet sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu) 4,7 promile. Spolu s Moravskoslezským krajem to byla nejnižší hodnota v rámci České republiky.

Graf 2.2.3.3 Sňatky a rozvody v SO ORP (průměr 2001 – 2005)

Nejvíce sňatků v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu bylo v roce 2005 uzavřeno ve správním obvodě Otrokovice (5,7 promile), nejméně lidí vstoupilo do manželství ve správním obvodě Vizovice (4,0 promile).

Mladí lidé vstupují do manželství v pozdějším věku. Zatímco v roce 2001 až 48,6 % všech žen vstupujících do manželství bylo ve věku do 25 let, v roce 2005 jich bylo už jenom 29,2 %. U mužů byl pokles oproti roku 2001 nižší. V roce 2001 bylo 26,9 % všech ženichů ve věku do 25 let, v roce 2005 jich bylo 11,6 %. Nejmenší podíl mladých mužů i žen do 25 let vstupujících do manželství byl v průměru let 2001 až 2005 ve správním obvodě Zlín, nejvyšší u obou pohlaví byl ve správním obvodě Valašské Klobouky.

V roce 2005 se ve Zlínském kraji rozvedlo 1 420 manželství. **Rozvodovost** (počet rozvodů na 1 000 obyvatel středního stavu) byla ve Zlínském kraji spolu s krajem Vysočina nejnižší v celé republice. Nejvíce lidí se rozvádělo ve správním obvodě Zlín a nejméně ve správním obvodě Valašské Klobouky jak v roce 2005, tak i v průměru let 2001 – 2005.

Podíváme-li se na rozvody z hlediska **délky trvání manželství**, v roce 2005 bylo ve Zlínském kraji rozvedeno 43,7 % manželství trvajících víc než 15 let, 19,2 % manželství v rozmezí trvání 10 – 14 let, 20,1 % manželství od 5 do 9 let a 17,0 % rozvodů tvořily manželství s délkou trvání kratší než 5 let.

Nejvíce mladých manželství do 5 let se v průměru let 2001 – 2005 rozvedlo ve správním obvodě Otrokovice (21,4 %), nejméně ve správním obvodě Valašské Meziříčí (14,4 %). Nejvíce manželství s délkou trvání nad 14 let se v průměru let 2001 – 2005 rozvedlo ve správním obvodě Valašské Meziříčí (42,4 %) a nejméně ve správním obvodě Uherský Brod (36,4 %).

2.2.4 Migrace

Počet obyvatel kraje je ovlivněn jak přirozeným pohybem obyvatelstva (narození, zemřelí), tak jeho migrací. Do roku 2001 byl **celkový úbytek obyvatelstva** v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu ve Zlínském kraji nižší než celorepublikový. Od roku 2002 se situace změnila. Zatímco v celé České republice se počet obyvatel díky kladnému saldu migrace zvyšuje, ve Zlínském kraji se počet obyvatel nadále snižuje.

Tab. 2.2.4.1 Charakteristiky pohybu obyvatelstva podle SO ORP

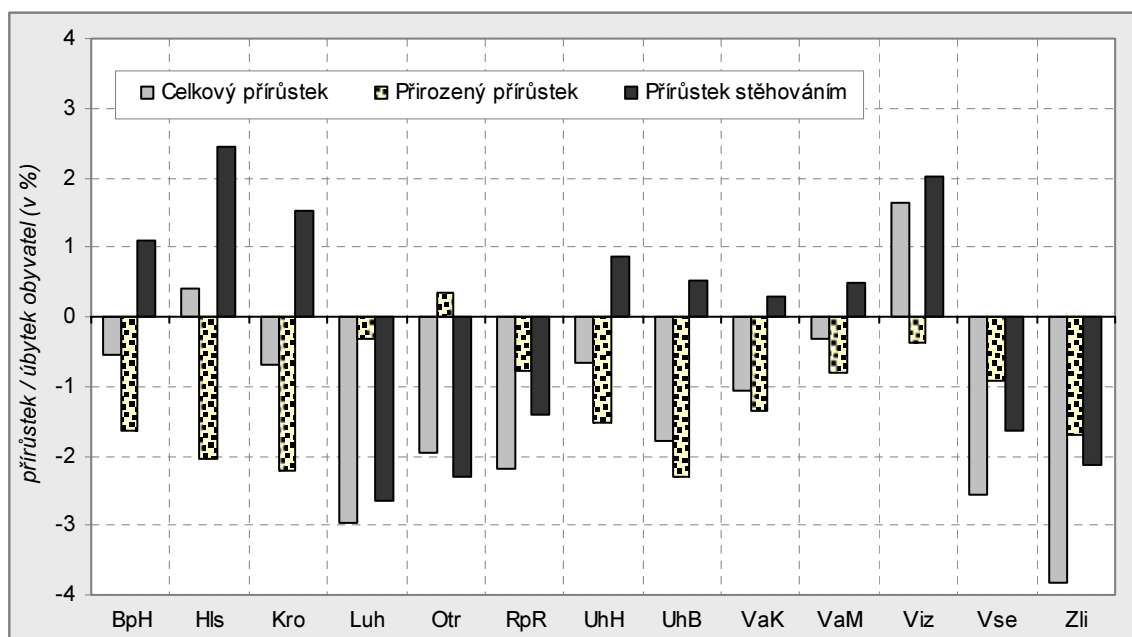
	na 1 000 obyvatel							
	Celkový přírůstek		Přirozený přírůstek		Přírůstek stěhováním		Stěhování mezi obcemi SO ORP	
	2005	roční průměr 2001-2005	2005	roční průměr 2001-2005	2005	roční průměr 2001-2005	2005	roční průměr 2001-2005
Zlínský kraj	-1,0	-1,6	-1,0	-1,4	0,1	-0,3	x	x
v tom správní obvody:								
Bystřice pod Hostýnem	-0,4	-0,5	-0,5	-1,6	0,1	1,1	4,9	5,7
Holešov	1,9	0,4	-0,4	-2,0	2,3	2,5	6,0	5,2
Kroměříž	-1,7	-0,7	-2,3	-2,2	0,6	1,5	11,6	10,5
Luhačovice	-3,1	-3,0	-1,1	-0,3	-2,0	-2,6	3,8	3,5
Otrokovice	-2,3	-1,9	0,3	0,4	-2,6	-2,3	5,7	5,4
Rožnov pod Radhoštěm	-1,6	-2,2	0,7	-0,8	-2,3	-1,4	7,1	6,9
Uherské Hradiště	1,3	-0,7	-0,5	-1,5	1,7	0,9	12,0	11,9
Uherský Brod	-1,8	-1,8	-3,2	-2,3	1,4	0,5	8,1	7,8
Valašské Klobouky	-3,0	-1,1	-2,1	-1,3	-0,9	0,3	6,2	5,4
Valašské Meziříčí	-0,6	-0,3	-0,4	-0,8	-0,3	0,5	4,4	4,4
Vizovice	7,8	1,6	1,9	-0,4	5,9	2,0	5,4	4,7
Vsetín	-1,5	-2,5	-1,0	-0,9	-0,5	-1,6	7,5	7,8
Zlín	-2,2	-3,8	-1,2	-1,7	-1,0	-2,1	4,4	4,3

Správními obvody, kde se počet obyvatel od roku 2001 zvýšil, byly správní obvody Vizovice (+131 osob) a Holešov (+45 osob). Největší celkový úbytek obyvatel byl ve správním obvodě Luhačovice (-292 osob).

Ve Zlínském kraji dochází k úbytku obyvatelstva už od roku 1994, kdy je v kraji poprvé zaznamenán úbytek obyvatelstva přirozenou měnou. K úbytku obyvatelstva přirozenou měnou v průměru let 2001 – 2005 docházelo ve všech správních obvodech, kromě správního obvodu Otrokovice. V roce 2005 se situace změnila, k nárůstu obyvatel přirozenou měnou došlo ve správním obvodě Vizovice (+30 osob), Rožnov pod Radhoštěm (+26 osob) a Otrokovice (+10 osob). Největší přirozený úbytek obyvatelstva v přepočtu

na 1 000 obyvatel středního stavu byl ve správním obvodě Uherský Brod jak v roce 2005, tak i v průměru za sledované období.

Graf 2.2.4.1 Relativní přírůstek obyvatel 2001 – 2005 podle SO ORP

Ve Zlínském kraji od roku 2001 docházelo k úbytku obyvatelstva stěhováním. V roce 2004 byl úbytek obyvatel **migrací** nejvyšší od roku 1990. V roce 2005 bylo saldo migrace opět kladné, do kraje se přistěhovalo o 31 osob více, než se z něho vystěhovalo.

V přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu byl v roce 2005 nejvyšší přírůstek obyvatelstva stěhováním ve správním obvodě Vizovice, největší úbytek obyvatelstva stěhováním byl ve správním obvodě Otrokovice. Podíváme-li se na průměr let 2001 – 2005, nejvíce obyvatel se přistěhovalo do správního obvodu Holešov a naopak, nejvíce se jich vystěhovalo ze správního obvodu Luhačovice.

Nejvíce osob se mezi obcemi jednoho správního obvodu stěhovalo ve správním obvodě Uherské Hradiště a Kroměříž, nejméně ve správním obvodě Luhačovice.

2.2.5 Cizinci

Celkový **počet cizinců** žijících legálně na území Zlínského kraje k 31. 12. 2005 byl podle údajů Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ministerstva vnitra ČR 5 926 osob, znamenal jejich 1,0 % podíl na populaci kraje. 59,4 % cizích státních občanů tvořili muži.

V roce 2005 nejvyšší podíl na obyvatelstvu správního obvodu tvořili cizinci ve správním obvodě Zlín (1,3 %), Uherské Hradiště (1,3 %) a Vizovice (1,2 %). Ve správním obvodě Valašské Klobouky představovali cizinci pouze 0,6 % obyvatelstva správního obvodu.

V roce 2001 mělo ve Zlínském kraji trvalý pobyt 29,3 % všech cizinců. V roce 2005 to bylo už 55,6 %. Ve správním obvodě Valašské Klobouky dokonce až 77,2 % všech cizinců správního obvodu mělo v roce 2005 povolení k trvalému pobytu.

Celkem 29,9 % cizinců bylo v roce 2005 na území kraje za účelem zaměstnání. Ve správních obvodech Holešov, Rožnov pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Vizovice a Vsetín jejich podíl přesahoval 32 %.

Dalším důvodem pobytu cizinců v kraji bylo podnikání na živnostenský list. V roce 2005 ve Zlínském kraji 8,0 % všech cizinců kraje podnikalo. Nejvyšší podíl cizinců s platným živnostenským listem byl ve správním obvodě Valašské Meziříčí (10,6 %), Kroměříž (10,5 %) a Valašské Klobouky (9,2 %).

Tab. 2.2.5.1 Bydlící cizinci v SO ORP podle druhu pobytu k 31. 12. 2005

Zdroj: PČR-ŘSCPP MV ČR

	Bydlící cizinci			v tom			
	muži	ženy	celkem	s povolením k trvalému pobytu	ostatní typy pobytů nad 90 dní celkem	z toho účel povolení pobytu	
						zaměstnaní	podnikání
Zlínský kraj	3 519	2 407	5 926	3 293	2 633	1 771	472
v tom SO ORP:							
Bystřice p.Hostýnem	53	76	129	86	43	24	11
Holešov	78	69	147	69	78	49	12
Kroměříž	308	218	526	309	217	123	55
Luhačovice	99	68	167	90	77	44	15
Otrokovice	234	121	355	227	128	82	30
Rožnov p.Radhoštěm	196	119	315	170	145	112	20
Uherské Hradiště	682	448	1 130	604	526	414	69
Uherský Brod	361	217	578	306	272	197	44
Valašské Klobouky	83	66	149	115	34	23	7
Valašské Meziříčí	237	149	386	221	165	115	41
Vizovice	130	66	196	95	101	78	18
Vsetín	291	222	513	285	228	166	38
Zlín	767	568	1 335	716	619	344	112

Nejvíce cizinců přichází do kraje za prací, tomu odpovídá i jejich věkové složení. 89,1 % cizinců bydlících ve Zlínském kraji je v produktivním věku 15 – 64 let. Z nich je nejvíce osob ve věku 30 – 44 let.

V roce 2005 tvořily děti do 14 let 7,8 % všech cizinců v kraji. Největší podíl dětské složky mezi cizinci byl ve správním obvodě Holešov (14,3 %), nejméně dětí mezi cizinci bylo ve správním obvodě Valašské Klobouky (4,0 %).

Tab. 2.2.5.2 Bydlící cizinci v SO ORP podle věku k 31. 12. 2005

Zdroj: PČR-ŘSCPP MV ČR

	Bydlící cizinci celkem	v tom ve věku (roky)				
		0 - 14	15 - 29	30 - 44	45 - 64	65 a více
Zlínský kraj	5 926	465	1 509	2 388	1 382	182
v tom SO ORP:						
Bystřice p.Hostýnem	129	15	24	51	38	1
Holešov	147	21	32	65	26	3
Kroměříž	526	48	111	207	130	30
Luhačovice	167	19	32	76	34	6
Otrokovice	355	23	87	166	70	9
Rožnov p.Radhoštěm	315	21	71	123	81	19
Uherské Hradiště	1 130	68	347	437	260	18
Uherský Brod	578	40	150	223	149	16
Valašské Klobouky	149	6	45	64	27	7
Valašské Meziříčí	386	22	61	148	142	13
Vizovice	196	17	55	77	42	5
Vsetín	513	30	146	204	114	19
Zlín	1 335	135	348	547	269	36

53,1 % cizinců bydlících na území kraje bylo občany EU. Občané EU byli nejpočetněji zastoupeni ve správním obvodě Valašské Meziříčí (74,9 %), Vizovice (70,9 %) a Valašské Klobouky (66,4 %). Ve správním obvodě Holešov a Zlín bylo jejich zastoupení nejnižší.

Nejpočetnější část cizinců na území Zlínského kraje tvořili občané Slovenska (40,4 %), Ukrajiny (16,1 %) a Vietnamu (9,3 %). Ve správním obvodě Uherské Hradiště, Valašské Klobouky, Vizovice a Vsetín tvořili občané Slovenska více než 50 % všech cizinců obvodu. Ve správním obvodě Holešov bylo až 55,1 % cizinců občany Ukrajiny. Nejvíce občanů Vietnamu bylo ve správním obvodě Otrokovic (19,1 %), Kroměříž (14,3 %) a Zlín (14,1 %).

Tab. 2.2.5.3 Bydlící cizinci v SO ORP podle státního občanství k 31. 12. 2005

Zdroj: PČR-ŘSCPP MV ČR

	Bydlící cizinci celkem	v tom státní občanství						
		země Evropské unie				ostatní státy		
		celkem	z toho		celkem	z toho		
			Slovensko	Polsko		Ukrajina	Ruská federace	Vietnam
Zlínský kraj	5 926	3 147	2 394	324	2 779	954	203	550
v tom SO ORP:								
Bystřice p.Hostýnem	129	61	39	18	68	31	13	12
Holešov	147	34	28	2	113	81	1	12
Kroměříž	526	236	164	28	290	109	24	75
Luhačovice	167	94	66	2	73	40	4	12
Otrokovice	355	160	108	27	195	63	8	70
Rožnov p.Radhoštěm	315	208	153	23	107	58	3	3
Uherské Hradiště	1 130	625	511	21	505	185	28	91
Uherský Brod	578	387	346	19	191	90	9	29
Valašské Klobouky	149	99	84	11	50	13	3	5
Valašské Meziříčí	386	289	180	89	97	42	4	21
Vizovice	196	139	124	7	57	29	5	7
Vsetín	513	329	265	35	184	65	14	25
Zlín	1 335	486	326	42	849	148	87	188